

novičke

oktober 2004

Čestitamo Olgi Drogenik! * Promocija kulture učenja * Izobraževanje odraslih v Sloveniji – izvajalci in programi 2004/2005	3-10	DOMAČE NOVIČKE
Slovesnost ob odprtju TVU 2004	11-13	TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2004
Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev * Karierni premiki diplomantov pedagogike, smer andragogika	14-17	NOVA KNJIGA
Program 10.000 – 2. del	18-19	KOTIČEK JE VAŠ
Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje * Vabilo na delavnici v decembru	20-21	PRIPRAVLJAMO
Povabilo mentorjem	22-23	OBVESTILO
	24	POSVETI/KONFERENCE
	25	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novosti v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
- novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in Nevenka Kocijancič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana,

telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: <http://www.acs.si>, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: <http://www.acs.si/novicke>

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja - online)

Naklada 1.860 izvodov

Izdajo glasila Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

DOMAČE NOVIČKE

Ob podelitvi nagrad Republike Slovenije na
področju šolstva za leto 2004

Čestitamo Olgi Drofenik!

V torek, 5. oktobra 2004, je bilo v prostorih Narodnega muzeja Slovenije v Ljubljani še posebej slovesno, saj so bile podeljene letošnje nagrade Republike Slovenije za področje šolstva. Nagrade za življenjsko delo na različnih področjih vzgoje in izobraževanja so prejeli: Mojca Samardžija, Edvard Majaron, dr. Gabrijela Čačinovič Vogrinčič, dr. Ivan Škoflek, Erika Glanz ter Marijan Prosen. Nagrade »za posebno uspešno vzgojnoizobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo«¹ pa so bile podeljene Metki Čas, Dragu Ivanšku, Slavku Deržku, mag. Aleksandri Čeferin ter Olgi Drofenik, ugledni sodelavki Andragoškega centra Slovenije vse od njegove ustanovitve.

Olga Drofenik se je s posebnostmi izobraževanja odrasli srečala že daljnega leta 1972, ko je začela poučevati slovenski jezik v programu osnovne šole za odrasle. Ta izkušnja je zaznamovala vse njeno kasnejše delo, katerega skupni imenovalec je *»spodbujati in prispevati k ustvarjanju razmer, ki bodo pomagale odpirati izobraževalne poti, priznavati znanje, spoštovati in sodelovati s posamezniki in skupinami, ki jih je življenje tako ali drugače prikrajšalo pri njihovih izobraževalnih priložnostih. To jo je pred približno 15 leti tudi pripeljalo do tega, da je svojo poklicno kariero usmerila neposredno v razvoj področja izobraževanja odraslih.«*² Prispevek Olge Drofenik je daleč presegal zahteve njenega delovnega mesta. Zavzetost za razvoj izobraževanja odraslih jo je navdihovala, da je za uvajanje novosti znala poiskati zaveznike v stroki in v politični javnosti, lotevala pa se je tudi zahtevnih evalvacijskih študij in z njimi prispevala k dvigu kakovosti in preseganju ovir na različnih področjih izobraževalne prakse. S svojim strokovnim delom je še vedno (tudi po upokojitvi v letu 2003) vpeta v projekte na mednarodni ravni.

Ob koncu osemdesetih in v začetku devetdesetih let, ko so se z razvojem izobraževanja odraslih ukvarjali le posamezni strokovnjaki, država, politika in gospodarstvo pa se

¹ Nagrade RS na področju šolstva: Nagrajenci za leto 2004, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, spletna objava (<http://www.mszs.si/slo/ministrstvo/nagrade/2004.asp>)

² Utemeljitev predloga za nagrado RS na področju šolstva za leto 2004, predlagatelj: Andragoški center Slovenije

zanj niso menili, je organizirala nekakšno »koalicijo« za obnovo in razvoj izobraževanja odraslih, sestavljeno iz uglednih strokovnjakov s področja izobraževanja, trga dela in predstavnikov civilne družbe, ki se je z Vlado pogajala o nujnostih sistemskega financiranja izobraževanja odraslih iz javnih sredstev ter zakonske ureditve izobraževanja odraslih kot celote. Pripravila je Predlog za dodatna sredstva za izobraževanje odraslih iz državnega proračuna, s katerim je postavila temelje sistemu financiranja izobraževanja odraslih pri nas. Izobraževanje odraslih je tedaj prvič dobilo lastno postavko v državnem proračunu Ministrstva za šolstvo in šport (dotlej le osnovna šola za odrasle). Ob tem je bilo bolj kot sam obseg sredstev (30 milijonov SIT) pomembno to, da je država priznala svojo obveznost financirati izobraževanje odraslih iz državnega proračuna. Proračunsko zagotovljena denarna sredstva, ki so se postopno povečevala, so omogočila nove razvojne pobude in njihovo uveljavljanje v praksi (mreža študijskih krožkov, borza znanja, središča za samostojno učenje, programi projektnega učenja za mlajše odrasle - PUM). Gre za danes zelo pomembne sestavine zagotavljanja socialne vključenosti; nekatere se kot primeri dobre prakse že širijo tudi v druge države, predvsem na območje Jugovzhodne Evrope in Balkana.

Prispevek Olge Drofenik je občuten tudi na področju zakonodaje o lokalni samoupravi. Njena večletna prizadevanja so leta 1998 obrodila uspeh, saj je bil sprejet amandma Andragoškega centra Slovenije, ki med izvirne naloge lokalnih skupnosti umešča tudi »izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in za kvaliteto življenja njenih prebivalcev«³.

Nagrajenka je sodelovala tudi pri nastajanju nove izobraževalne zakonodaje. Njen morda najpomembnejši prispevek je uveljavitev *Nacionalnega programa izobraževanja odraslih v Zakonu o izobraževanju odraslih* (1996). Kasneje je tudi sama največ prispevala k oblikovanju vsebine predloga nacionalnega programa do leta 2010 in pomembno pripomogla k temu, da je bil iz strokovnega predloga preoblikovan v dokument nacionalne politike izobraževanja odraslih. Prizadevala si je tudi, da so bili nacionalni program in letni programi izobraževanja odraslih umeščeni v *Belo knjigo o vzgoji in izobraževanju* (1995) kot ključna novost, ki je področje izobraževanje odraslih opredelila kot javno dobro, za katerega sta odgovorna tako Parlament kot Vlada Republike Slovenije.

Olga Drofenik je segla tudi na področje izobraževalne politike za prikrajšane skupine odraslih prebivalcev, kjer gre predvsem za neformalno izobraževanje odraslih, zunaj

³ Zakon o lokalni samoupravi

tradicionalnih izobraževalnih ustanov. Opozarjala je na prispevek tovrstnega izobraževanja k razvoju lokalnega okolja in kakovosti življenja posameznikov.

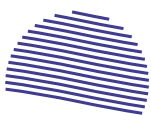
»Proti koncu osemdesetih let se je - na pobudo dr. Ane Krajnc - začela študijsko ukvarjati s (funkcionalno) pismenostjo odraslih. Postavila je temeljni koncept delovanja na tem področju, ki vključuje osveščanje laične, strokovne in politične javnosti, razvijanje omrežij učiteljev in drugih strokovnjakov za prepoznavanje problema pri posameznikih, ustrezno ukrepanje na nacionalni, lokalni in osebni ravni, spremljanje in vrednotenje ukrepov, vse podprto z razvojno-raziskovalnim delom. Leta 1991 je bil pod njenim vodstvom na ACS oblikovan in izpeljan nacionalni razvojno-raziskovalni projekt Funkcionalna pismenost odraslih v Sloveniji, ki predstavlja pionirske začetke dela na tem področju v Sloveniji. Na podlagi teoretskih spoznanj, empiričnih izkušenj v nekaterih evropskih državah in (omejenih) empiričnih rezultatov za Slovenijo so bile pripravljene podlage za usposabljanje strokovnih timov in specialistov, metodologije za zagotavljanje kakovosti in evalvacijo programov usposabljanja za dvig ravni pismenosti ter poskusno izvedena v omrežjih ljudskih univerz in zasebnih organizacij za izobraževanje odraslih. To delo pa je bilo hkrati tudi praktični preizkus primernosti političnih in sistemskih rešitev izobraževanja odraslih ter priložnost za predlaganje sprememb in dopolnitev.«⁴ Gibanje za zviševanje ravni pismenosti odraslih, ki ga je začela Olga Drofenik s sodelavci, se je do danes razraslo tudi med strokovnjaki zunaj ACS, postali smo partnerji v mednarodnem sodelovanju (raziskave na področju pismenosti); prizadevanje za zviševanje ravni pismenosti je doslej seglo tudi na več specializiranih področjih: družinska pismenost, pismenost na podeželju, pismenost na delovnem mestu, pismenost za posebne potrebe, e-pismenost... S strokovnim in organizacijskim prispevkom Olge Drofenik je postalo področje pismenosti eno izmed temeljnih področij delovanja ACS, z usposobljeno raziskovalno-razvojno skupino, ki uživa ugled tako doma kot v tujini.

V mednarodni prostor je Olga Drofenik posegla kot poznavalka sistema in vprašanj demokratizacije izobraževanja odraslih, pa tudi kot strokovnjakinja za kazalnike kakovosti vseživljenjskega učenja. K uveljavljanju slovenske stroke v tujini je nagrajenka prispevala s spodbujanjem prenosa znanja in projektov Andragoškega centra Slovenije v druge države, s pridobivanjem partnerstev in sodelovanjem ACS oziroma Slovenije v mednarodnih projektih.

⁴ Utemeljitev predloga za nagrado RS na področju šolstva za leto 2004, predlagatelj: Andragoški center Slovenije

Z obsežnim raziskovalnim, razvojnim in strokovnim delom je Olga Drogenik torej pomembno zaznamovala področje izobraževanja odraslih v Sloveniji. Bila je med peščico strokovnjakov, ki so se lotili razvijanja in vzpostavljanja sistema izobraževanja odraslih. Sadovi skupnega dela nosijo pomembni pečat njenega znanja, izkušenj in ustvarjalnosti. Tu imamo v mislih predvsem njen prispevek k postavitvi temeljev sistema financiranja izobraževanja odraslih iz javnih virov po načelih vseživljenjskega učenja, kar je odprlo možnosti za sistematično razvojno delo in uveljavljanje novosti v praksi izobraževanja odraslih. Tako je ne le sooblikovala sistem izobraževanja odraslih in nacionalno izobraževalno politiko, temveč je tudi pripomogla k posodabljanju strategije in prakse izobraževanja odraslih.

Slavica Borka Kucler (slavica.borka.kucler@acs.si), ACS

Študijski krožki praznujejo

Promocija kulture učenja

Pred letom 1990 je bila odgovornost za razvoj posameznika in skupnosti nekako v domeni države/družbe, po spremembi sistema pa so se cele družbene skupine, pa tudi ljudje kot posamezniki, znašli v praznem prostoru. Treba je bilo prebuditi nove sile, predstaviti nove vrednote in ponuditi ljudem nova orodja, da bi se jih oprijeli. Tako bi kot zreli posamezniki dejavno soustvarjali svojo usodo in različne okoliščine obrnili v svoj prid. Večji poudarek so tako dobile: osebna pobuda, podjetništvo, učenje (za prilagajanje spremembam pa tudi za samorazvoj), povezovanje za uspešnejše doseganje izbranih ciljev ter konkurenčnost na trgu dela. Tu bomo pustili ob strani hlastanje za uspehom in potrošništvo. Med orodji, ki smo jih izoblikovali, da bi pritegnili (speče) ustvarjalne sile v družbi, so bili tudi **študijski krožki**, ki uspešno delujejo na različnih tematskih področjih po vsej Sloveniji že več kot **deset let**.

Na Andragoškem centru Slovenije je za razvoj projekta študijskih krožkov odgovorna **mag. Nevenka Bogataj**, ki sem jo prosila, da bi nam predstavila študijske krožke kot pomembne spodbujevalce kulture učenja.

SBK: Bi nam predstavili nekaj kazalcev, ki so vas prepričali, da je bila odločitev za ustanavljanje študijskih krožkov dobra naložba v razvoj kulture učenja?

mag. Bogataj: Ste povprašali, ali so bila državna sredstva uporabljena produktivno? Da, bila so in to celo tako zelo, da bi v izobraževanju težko našli kaj primerljivo učinkovitega – v posameznega udeleženca je letno vloženih manj kot 80 tolarjev, nastale pa so številne recenzirane knjige, brošure, razglednice, bolj ali manj redna glasila, učne poti, medijske oddaje in članki, spletne strani, razstave, predvsem pa nematerializirani dogodki, ki plemenitijo naše znanje ter hkrati krepijo odnose med nami in do našega okolja. Gre za dolgoročne spremembe kulture nas samih. Materialne spodbude le omogočajo načrten razvoj. Zato je podpora Ministrstva za šolstvo, znanost in šport – druga ministrstva kljub izjemnemu prizadevanju naše hiše krožkov doslej, žal, niso opazneje podprla – nepogrešljiva in ključna, poleg sponzorskih sredstev, ki jih naberejo krožkarji sami, tudi edina. Brez desetletnega vztrajanja ljudi ne bi noben vložen milijon dosegel učinka, niti kratkoročnega ne. Katerih ljudi? Ljudi na Andragoškem centru, ljudi v mreži izobraževalnih ustanov in učečih se odraslih po vsej Sloveniji. Posameznik tudi v izobraževanju prihaja vse bolj v ospredje.

Krožki delujejo po vseh deklariranih načelih trajnosti, morda celo bolj vzgajajo kot učijo. Spoštujejo tudi ovire in boleče izkušnje, ki niso prav redko posejane med odraslimi, ter prinašajo veselje, spontanost, ustvarjalnost in zanos. Da so med ljudmi vse bolj iskani in uveljavljeni, res kaže na razvoj kulture, in to prav s tiste ravni dalje, s katere posameznik vstopi v neko skupino, npr. v študijski krožek, ter skupaj z drugimi iz nje ustvari skupnost.

Temeljni kazalci, po katerih ste me povprašali, so zato spoštljivost, vztrajnost, odprtost in delavnost tistih ljudi, ki so kakorkoli prispevali k razvoju študijskih krožkov.

SBK: Kdaj pade zamisel o ustanovitvi študijskega krožka na rodovitna tla?

mag. Bogataj: To se zgodi tedaj, kadar se srečajo radovedni in vsaj malo pogumni, včasih celo drzni ljudje, ki želijo nekaj spremeniti. Pri sebi ali v okolju. Zato morajo opazovati svet okoli sebe, se odzivati na potrebe, tudi drug na drugega, vendar ne s kritiko in tekmovanjem, temveč z nenehnim sprejemanjem, prilagajanjem in brušenjem drug drugega. Ti ljudje delajo bolj za druge kot zase, pripravljeni so se sporazumevati o cilju in se načrtno učiti, se prilagajati možnostim – tistim znotraj skupine in tistim, ki jim jih določa okolje. Običajno nastane nekaj velikega – poleg izdelka ali dogodka še trajne vezi, ki se nadaljujejo prek meja krožka, zelo pogosto se spremeni odnos. Presegajo sami sebe in se spopadajo včasih s ključnimi vprašanji, denimo: ali imam sploh vpliv, npr. na svoje življenje, na razvoj svojega kraja. Ko posameznik upa biti to, kar je, in se je pripravljen tudi (samokritično in zadržano) spreminjati, zaživi krožek, ki ga postavimo drugim za zgled. Ni treba iskati, pokaže se sam.

SBK: Kako prodrete na učno neprebujenih območjih?

mag. Bogataj: Kaj so »učno prebujena območja«? Krožki s svojim zgledom jasno kažejo neko drugo kulturo odnosov – ni »nas« in »vas«, ni »dobrih« in »slabih«. Krožki presegaajo take delitve, kajti v njih vsakdo zna nekaj in je pripravljen ta nekaj deliti z drugimi za skupno rast, skupen razvoj.

»Učno neprebujenim območja« spodbujamo k: prvič, lastnemu prepoznavanju svojih primerjalnih prednosti in zato h krepitvi samopodobe, drugič, k izpopolnjevanju primanjkljaja in tretjič, h komunikaciji navznoter in navzven. Gre za preseganje individualnega, gre za skupno, čeprav morda ni moderno. Je pa potrebno, enako kot je potrebna skupna samozavest, identiteta. Zato so potrebni ljudje, ki so vredni zaupanja (ni ga moč vzpostaviti na hitro), prebujanju odprti, dovolj selektivni za vplive in dovolj iskreni ter široki.. Pa potrpljenja morajo tudi imeti veliko in ustvarjalnih idej. Dokler imamo take ljudi (naša zgodovina, polna vojn, selitev in - v zadnjem času - prevzemanja tujih vzorov, jih je močno zdesetkala), se nam ne za izobraževanje ne za naš skupni razvoj ni bati.

SBK: Kdaj je posameznik resnično nagovorjen? Kako prebudimo radovednost in kreativnost hkrati?

mag. Bogataj: Kdaj radovednost »zagrabi« vas? Mnogo strokovnjakov se s temi vprašanji ukvarja raziskovalno, odgovorim pa vam lahko le z izkušnjami, ki mi jih je dala lastna učna pot in delo s študijskimi krožki. V njih namreč ni vprašanja motivacije, osrednjega vprašanja udeležbe odraslih, ki jih ni moč prisiliti v šolanje. Posameznik je nagovorjen, kadar ima vpliv. Na svoje učenje, na njegove rezultate, na stvari, ki ga zanimajo, in na njemu lasten ritem in raven, ki jo z učenjem dosega. Materialne okoliščine so lahko pomembne, vsekakor pa niso bistvene ali pa so bistvene za tiste, ki v njih iščejo izgovor. To je lažje kot truditi se z učenjem, z zbiranjem virov, z njihovim urejanjem in uveljavljanjem. V naravi človeka je, da dela po poti najmanjšega odpora, čemur je radovednost protiutež, antipod. Krožkarje vedno imenujem posebne ljudi, posebno vredne. Radovedni so in ustvarjalni, ne samo zase. Večina 'krožkarskih' dobitnikov priznanj ACS je bila nagrajenih za bogatitev znanja drugih, kajne? Ne slučajno.

SBK: Kakšna je vloga skupnosti pri prebujanju kulture učenja?

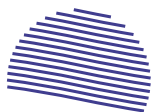
mag. Bogataj: Velikanska in ključna. Posameznik dejansko postane oseba šele v skupnosti. Obstaja vzajemen odnos med skupnostjo in osebo. Spodbujanje kulture vseživljenjskega učenja je v tem kontekstu izjemno pomembno. Za nas kot posameznike,

da postanemo radovedni, tudi pogumni, in za nas kot skupnost, ki »nas bo pobralo, če ne bomo brali«, kot pravi Tone Pavček. Kaj danes predstavlja skupnost? Ji kaj dajemo in ali od nje samo pričakujemo?

SBK: Kaj z uspešnim študijskim krožkom pridobi posameznik in kaj skupina oziroma širša skupnost?

mag. Bogataj: Posameznik pridobi številna sporočila – da je učenje lahko prijetno, da ni sam, da je med njim in skupino nenehna komunikacija, nauči se številnih novosti, usvoji nove spretnosti, predvsem nove zorne kote. Laže izbrusi in tudi uveljavi svoja stališča – ni sam z njimi in dvomeč. Lahko je ponosen na izdelek, na dogodek. In še mnogo drugega – pripravljamo zbornik, v katerem bomo zbrali odgovore mentorjev na to vprašanje. Skupina brez takih ljudi ne more obstajati in kar petina krožkov preraste v društvo ali drugo trajnejšo obliko sodelovanja. Z vprašanjem »kaj z uspešnim krožkom pridobi skupnost« se ukvarjam tudi raziskovalno in nekaj zanimivih rezultatov potrjuje, da je to eno izmed zelo temeljnih vprašanj za razvoj na ravni Slovenije. Zaenkrat lahko rečem, da skupnost pridobiva identiteto, svoj jaz. Mislim, da so ljudje s svojo udeležbo v krožkih, z vsebinami, ki so si jih izbirali, zagnanostjo in rezultati, ki so iz vsega tega izšli, pravzaprav sami odgovorili, da je za Slovenijo ob prehodu iz diktature skozi naročje potrošništva v novo evropsko integracijo to potrebno.

Pogovor pripravila Slavica Borka Kucler
(slavica.borka.kucler@acs.si), ACS

Pregled izobraževanja odraslih Izobraževanje odraslih v Sloveniji – izvajalci in programi 2004/2005

Na spletnih straneh Andragoškega centra Slovenije je tudi letos objavljen pregled možnosti izobraževanja in učenja odraslih v šolskem letu 2004/2005. Pregled je v zadnjih letih dostopen le v spletni različici in je objavljen na spletnih straneh Centra na naslovu <http://www.acs.si/pregled>.

Našemu povabilu k objavi se je letos odzvalo 299 izvajalcev iz celotne Slovenije. Med njimi prevladujejo zasebne organizacije in zasebne šole, nato srednje šole, ljudske univerze ter

enote za izobraževanje odraslih pri srednjih šolah. Vsako leto pa zanimanje za objavo v Pregledu pokažejo tudi številna društva, muzeji, knjižnice, galerije. Največ izvajalcev prihaja iz Osrednjeslovenske regije (46 %), sledita ji Gorenjska (12 %) in Podravska regija (11 %).

Ponudba izobraževalnih programov je obsežna, saj je letos v Pregledu objavljenih več kot 5.000 programov za odrasle. Iščete lahko med programi za pridobitev formalne izobrazbe (16 %), programi usposabljanja in spopolnjevanja za potrebe dela (13 %), najštevilčnejša in raznolika pa je ponudba neformalnih programov za prosti čas (71 %). Izbirate lahko med učenjem tujih jezikov, tečaji računalništva, programi s področja umetnosti in kulture, varovanja okolja, osebnostne rasti, komuniciranja, zdravstva, vzgoje in izobraževanja ter številnimi drugimi vsebinami. Tudi po številu programov je na prvem mestu Osrednjeslovenska regija (45 %), sledita ji Podravska (10 %) in Gorenjska regija (10 %).

V Pregledu smo navedli tudi dodatne vire in informacije o središčih za samostojno učenje, borzah znanja, svetovalnih središčih in centrih za informiranje in poklicno svetovanje.

Možnosti za izobraževanje in učenje je torej veliko. Upamo, da boste v množici raznovrstnih programov našli tiste, ki ustrezajo vašim potrebam in željam. Vsem izvajalcem se zahvaljujemo, da so se odzvali našemu povabilu in dovolili objavo podatkov v Pregledu.

Maja Delalut (maja.delalut@acs.si), zunanja sodelavka ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2004

Privrženost kulturi vseživljenjskega učenja Slovesnost ob odprtju TVU 2004

V Tednu vseživljenjskega učenja, ki se je pred dnevi iztekel, so nas številni posamezniki, skupine, ustanove, društva vabili na učne in kreativne delavnice, na spletne strani in razstavišča; popeljali so nas na športna tekmovanja ali celo na izlete; omogočili so nam pestra srečanja z najmlajšimi in najstarejšimi, pa onimi vmes; izvabljali so radovednost, spoštovanje, željo po vključevanju in sodelovanju... in spoznanje, da je učenje življenje.

Še posebej odmevna je bila letos akcija *Branje na vlakih* (predstavljena je na spletni strani <http://tvu.acs.si/bnv/>), ki so jo v TVU 2004 pripravili študijski krožki *Beremo z Manco Košir* pod organizacijskim vodstvom Andragoškega centra Slovenije in s sodelovanjem Slovenskih železnic. Akcija, ki je promovirala kulturo branja in človeku ter okolju prijazno potovanje, je bila povezana tudi s podarjanjem in izmenjavo knjig. Soizvajalka prireditve je bila Knjižnica Otona Župančiča Ljubljana. Člani bralnih študijskih krožkov so potnikom na vlakih brali skrbno izbrane odlomke iz del slovenskih avtorjev, ponekod pa so člani študijskih krožkov ali drugi izvajalci Tedna pripravili tudi prireditve na železniških postajah. V Ljubljani je bil sedež dogajanja v enoti Knjižnice Otona Župančiča, v podhodu železniške postaje.

Za uvod v Teden vseživljenjskega učenja je priredil Andragoški center Slovenije – zdaj že tradicionalno - **osrednjo slovesnost**, na kateri so podelili priznanja za izjemne dosežke pri bogatitvi lastnega znanja ter za strokovne in promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih.

Na prireditvi, ki je bila v kongresni dvorani Mercurius BTC, v petek, 15. oktobra ob 11. uri, se je zbralo okrog 140 prijateljev festivala učenja iz vse Slovenije, skupaj z dobitniki priznanj in njihovimi predlagatelji. Pridružili so se jim: *dr. Franci Petek*, slavnostni govorec, *Elido Bandelj*, državni sekretar za srednje šolstvo in izobraževanje odraslih na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport ter predsednik Nacionalnega odbora TVU, in drugi gostje.

TVU je letos že devetič združil na stotine posameznikov, skupin in ustanov, ki soustvarjajo festivalsko dogajanje. Nekaj misli o vseživljenjskem učenju, 'procesu, ki podpira in

spodbuja posameznike in jim daje moč, da si pridobivajo znanje, vrednote, spretnosti in razumevanje, ki jih bodo potrebovali vse življenje in jih bodo uporabljali z zaupanjem, ustvarjalnostjo in veseljem v vseh vlogah in okoljih', je z vsemi prisotnimi delila *dr. Vida A. Mohorčič Špolar*, direktorica Andragoškega centra Slovenije. Zbrane je v pozdravnem pismu nagovoril dr. Vlado Dimovski, minister za delo, družino in socialne zadeve, ki se prireditve ni mogel udeležiti, v imenu Ministrstva za šolstvo, znanost in šport pa jih je pozdravil *Elido Bandelj*, ki je letošnji Teden vseživljenjskega učenja tudi odprl.

Dr. Franci Petek, ki ga vsi poznamo kot svetovnega prvaka v smučarskih skokih, na svoji življenjski poti uspešno udejanja še mnoge druge vloge - je raziskovalec pri Geografskem inštitutu Antona Melika, športni novinar, regatni jadralac, fotograf, oče ... V svojem prisrčnem nastopu je predstavil, kako sta vrednoti vseživljenjsko učenje in šport povezani in kaj pomenita v njegovem življenju.

Tudi letošnje odprtje so popestrile izjemne življenjske zgodbe desetih uspešnih učencev ter predanih in domiselnih učiteljev - dobitnikov priznanj Andragoškega centra Slovenije. Poročilo komisije je predstavil *mag. Jože Miklavc*, član komisije za podeljevanje priznanj, ki je s predsednico komisije, *dr. Vido A. Mohorčič Špolar*, nagrajenim tudi izročil priznanja in knjižna darila. Prispevale so jih ugledne slovenske založbe. Že nekaj let zapored pripravljamo in na prireditvi tudi predvajamo video portrete teh izjemnih ljudi (ogledate si jih lahko tudi na spletni strani <http://tvu.acs.si/priznanja/2004/>), ki bogatijo svoje znanje in znanje drugih. Po scenariju *Slavice Borke Kucler* jih je tudi letos posnel in predvajal *Boštjan Miha Jambrek*.

V imenu dobitnikov priznanj sta spregovorili *Nadja Rojac* in *Tanja Jakomin Kocjančič*, vodja in članica študijskega krožka *Beseda slovenske Istre* iz Marezig.

Slovenski Teden vseživljenjskega učenja je eden od 23 festivalov učenja v Evropi. Zaradi devetletne tradicije ter zaradi kompleksnosti in inovativnosti pristopov, ki jih ubiramo, sodimo med pionirji tega gibanja, zato smo bili v teh letih večkrat povabljeni k sodelovanju v mednarodnem merilu. V prvih dneh oktobra so se v Angliji na Mednarodnem forumu odraslih učencev zbrali predstavniki držav, ki sodelujejo v projektu Mednarodni teden odraslih učencev, ki ga v okviru programa Grundtvig 4 koordinira Unescov inštitut za izobraževanje (UIE) iz Hamburga. Slovenijo je zastopala gospa *Dušica Kunaver*, ki nam je na slovesnosti predstava nekaj svojih utrinkov s srečanja.

Radostno, slovesno uglašenost prireditve so obogatili Istrski muzikanti iz Kopra. Instrumentalno-pevska glasbena skupina, ki jo sestavljajo *Emil Zonta*, raziskovalec,

aranžer in duša skupine, ter *Klavdijo Šavron* in *Marino Kranjac*, ohranja in razširja istrsko ljudsko glasbo, zvenenje duše in pokrajine med Trstom in reko Mirno. Značilno dvoglasno petje spremljajo inštrumenti, ki po izvoru segajo v XV. in XVI. stoletje. »Shalmey« ali sopele, roženice, šurle, meh, dvostrunski bais..., na videz preprosti inštrumenti, skladbam vdihnejo posebno, enkratno zvočnost.

Po prireditvi so se udeleženci zadržali na prijateljskem srečanju v prostorih Andragoškega centa Slovenije, kjer so člani – približno 50 ustvarjalcev - šestih krožkov (*Graščinski vrtovi in parki Šaleške doline*, *Klekljarski krožek*, *Lončarski krožek*, *Krožek Izdelovanje cekarjev iz koruznega ličja*, *Krožek Slovenske ljudske vezenine* in *Krožek ročnih del Šoštanj*), ki delujejo pod okriljem Univerze za tretje življenjsko obdobje Velenje, pripravili razstavo lončarskih izdelkov, cekarjev, vezenin, pletenja, klekljanja... - izdelkov, ki se neposredno dotaknejo človekove duše, hkrati pa opozarjajo na to, kako velik je pomen ročnih spretnosti za celotni razvoj človekove osebnosti.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

NOVA KNJIGA

Predstavitev zbornika **Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev**

Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete je julija 2004 izdal knjigo *Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev*. Knjiga, ki jo je uredila *ddr. Barica Marentič Požarnik*, je sad znanstvenega simpozija z mednarodno udeležbo, ki je potekal 20. in 21. marca 2003 v Čateških toplicah.

»Konstruktivizem s svojo osnovno predpostavko, da znanja ne moremo preprosto »podati« drugim oziroma ga od drugih sprejemati, ampak si ga mora vsakdo zgraditi, »skovati« z lastno miselno dejavnostjo ob izpopolnjevanju ali spreminjanju obstoječih idej o svetu, v procesu produktivne interakcije dialoga s soljudmi, predstavlja pomemben raziskovalni model, ki ga v številnih mednarodnih okoljih že s pridom, čeprav ne brez težav, vpenjajo v šolski usakdanjik«, je v predgovoru h knjigi zapisala urednica knjige ddr. Barica Marentič Požarnik. Ta koncept poučevanja se je pri nas uveljavil zlasti pri pouku naravoslovja in matematike, v zborniku pa je predstavljeno uveljavljanje konstruktivističnih načel tudi pri drugih predmetih.

V zborniku so predstavljeni prispevki 42 domačih in 4 tujih strokovnjakov po naslednjih treh glavnih sklopih:

- Teoretične osnove (predhodniki, predstavniki konstruktivizma; epistemološki, psihološki in drugi izvori, variante konstruktivizma in njihov odnos do drugih modelov in pogledov na učenje, poučevanje, znanje; posledice za pojmovanje, načrtovanje, izvajanje in evalvacijo pouka);
- Uveljavljanje konstruktivističnih načel v učni praksi (obstoječe izkušnje, modeli, raziskovalni in praktični rezultati ob uveljavljanju konstruktivističnih izhodišč v šolski praksi na raznih stopnjah šole in pri raznih predmetih);
- Konstruktivizem v izobraževanju in izpopolnjevanju učiteljev (spreminjanje pojmovanj, spodbujanje refleksije ...) – modeli, raziskave, izkušnje.

Predstavljeni so recenzirani prispevki udeležencev, razvrščeni po omenjenih treh tematskih sklopih. Vsak sklop uvaja komentar, ki povzema, sooča in povezuje tako

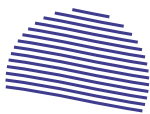
predstavljene prispevke kot tudi glavne misli iz razprav. Vrednost knjige se odraža tudi v njeni aktualnosti, saj je izšla ravno v času naše kurikularne preнове.

Namen simpozija in zbornika je bil soočiti razmišljanje in raziskovanje v Sloveniji ter spodbuditi dialog in izmenjavo izkušenj o teoretičnih in praktičnih razsežnostih konstruktivizma v šoli in v izobraževanju učiteljev.

V zborniku boste našli prispevke naslednji avtorjev (avtorji so navedeni glede na vrstni red objave prispevka v knjigi): ddr. Barice Marentič Požarnik, dr. Leopoldine Plut Pregelj, dr. Kormelije Špoljar, dr. Jeana Luca Patrya, dr. Urbana Kordeša, mag. Helene Jeriček, dr. Martina Kramarja, dr. Grozdanke Gjorkov, dr. Milana Adamiča, dr. Barbare Šteh, dr. Klare Skubic Ermenc, dr. Bogomirja Novaka, dr. Zore Rutar Ilc, Dejana Hozjana, mag. Irene Lesar, Vide Vončina, mag. Barbare Domanjko, dr. Dušana Krnela, Olge Ebert, dr. Zlatana Magajne, mag. Amalije Žakelj, dr. Tatjane Hodnik Čadež, Marije Brenčič, Kristine Fuerst, Nataše Dražumerovič, Teje Klavs, Tončke Požek Novak, dr. Tonke Tacol, mag. Beatriz Tomšič Čerkez, mag. Betke Vrbovšek, Katice Mladenovič, dr. Slavka Cvetka, dr. Majde Cencič, Janeza Vugrinca, dr. Darje Skribe-Dimec, mag. Mojce Juriševič, mag. Alenke Polak, dr. Cvete Razdevšek-Pučko, dr. Milene Valenčič Zuljan, dr. Danijele Trškan, mag. Sonje Sentočnik, dr. Jane Kalin, Irene Šteblaj, Fani Nolimal, Bože Černe in mag. Mete Budnar.

Dr. Sonja Pečjak je v strokovnem pregledu zbornika zapisala: »Tovrstna publikacija pomeni izredno dragocen prispevek za slovenski znanstveno-raziskovalni in strokovni prostor. To je prvo delo, ki v našem prostoru tako celostno razmišlja o konstruktivistični paradigmi učenja – s teoretičnega vidika in tudi možnosti njegovih implikacij v učno prakso ter v izobraževanje učiteljev. Hkrati pa je posebna dragocenost tega dela tudi to, da ne prikazuje konstruktivističnega modela učenja in poučevanja ekskluzivistično, ampak ga želi bolj uveljaviti in postaviti ob bok drugim – bolj tradicionalnim modelom učenja in poučevanja. Zato smo prepričani, da bo publikacija predstavljala pomemben študijski vir za nadaljnje razmišljanje in delovanje tako teoretikom – raziskovalcem, učiteljem praktikom, predusem pa študentom – bodočim učiteljem.«

Urša Gruden (ursa.gruden@ff.uni-lj.si), Filozofska fakulteta

Predstavitev diplomske naloge

Karierni premiki diplomantov pedagogike, smer andragogika

Hitre spremembe današnje družbe zahtevajo tudi od posameznikov na delovnem mestu nenehno prilagajanje. S tem je povezano vprašanje, ali jim je delo, ki ga opravljajo, sploh še všeč. Včasih so ljudje načrtovali kariero na začetku svoje poklicne poti, danes pa mora posameznik praktično vse življenje načrtovati kariero in biti pripravljen na spremembe. Zavedati se mora, da je »kariera last vsakega posameznika« in da končne posledice za razvoj kariere in lastno življenje nosi vsak posameznik sam. Poklicne poti danes so vedno bolj pestre, prekinjene, kariera ni vezana samo na premike navzgor, gre tudi za premike navzdol ali za premike na isti ravni.

So diplomanti pedagogike, smer andragogika na svoji poklicni poti uspešni? Kje vse so zaposleni? Kakšna delovna mesta zasedajo? Imajo zastavljene poklicne cilje, kaj so zanje pripravljeni storiti? Katerim dejavnikom dajejo prednost pri izbiranju nove zaposlitve? Na vsa ta in podobna vprašanja sem poskušala odgovoriti v diplomski nalogi *Karierni premiki diplomantov pedagogike, smer andragogika*. V raziskovalni del naloge je zajetih 69 diplomantov pedagogike, smer andragogika. Sem sodijo tako tisti, ki so študirali po programu samostojna andragogika, kot tudi tisti, ki so bili vpisani v program dvopredmetne pedagogike, z andragoško usmeritvijo v tretjem in četrtem letniku.

Na podlagi rezultatov naloge ugotavljam, da diplomanti pedagogike, smer andragogika svoje poklicne poti uspešno gradijo tudi izven andragoškega področja. 56 odstotkov anketirancev je mnenja, da njihovo delovno mesto zahteva andragoška znanja, drugi pa s širino znanja, ki so jo pridobili v času študija, uspešno razvijajo svoje kariere tudi na drugih področjih. S tem se posredno širi andragoško znanje tudi izven tradicionalnih okvirov andragogike, seli se v netipično andragoške ustanove (društva, knjižnice, vladne organizacije itd).

Diplomanti Oddelka za pedagogiko in andragogiko se pri grajenju svoje kariere spogledujejo tako z vertikalnim kot horizontalnim napredovanjem. Večji izziv jim predstavlja doseganje delovnih mest višje v hierarhiji. Za ceno napredovanja so pripravljeni zamenjati ne le delovno mesto, temveč tudi ustanovo, v kateri so trenutno zaposleni. To so tudi že dokazali, saj so anketiranci na svoji poklicni poti povprečno zamenjali nekaj več kot dve delovni organizaciji in skoraj tri delovna mesta. Le redki posamezniki so se pripravljeni zadovoljiti s trenutnim položajem.

Kljub želji po doseganju osebnih ciljev in izpolnjevanju svojih želja anketiranci upoštevajo tudi potrebe in razvojne usmeritve organizacije. Dober način za usklajevanje ciljev za

prihodnost in analiziranje sedanjega ter preteklega dela, ki ga priporočajo številni strokovnjaki, so letni razgovori z zaposlenimi. Izvaja jih le dobra tretjina organizacij, ki nudijo zaposlitev v diplomii zajetim diplomiranim pedagogom. Anketiranci sami izpostavljajo potrebo po uvajanju letnih razgovorov z zaposlenimi v svoje delovne organizacije. Zavedajo se namreč pomena opredeljevanja in postavljanja ciljev za svoj osebni in poklicni razvoj, ki pa jih težko dosežejo z neformalnimi, priložnostnimi pogovori, ali celo brez kakršne koli spodbude v delovni organizaciji.

Prehodi na nova delovna mesta, v nove delovne organizacije so danes ocenjeni kot znak ambicioznosti in brez njih skoraj že ne gre. Vsak na novo zaposleni se sreča z uvajanjem v novo organizacijsko kulturo, ki deluje po nenapisanih, a vsem znanih pravilih, kar je največkrat izpostavljena ovira ob prihodu na novo delovno mesto. Anketiranci zaznavajo to oviro kot neskladje med realnim in pričakovanim. Vendar pa je treba omeniti, da večina ob prihodu na prvo delovno mesto ali ob zamenjavi službe ni zaznala ovir. Posebej pa bi rada izpostavila delovne naloge, ki našim diplomantom ob zasedbi novega delovnega mesta ne predstavljajo ovir.

Diplomanti andragoške smeri našega oddelka želijo imeti na morebitnih novih delovnih mestih možnost načrtovati svoje delo. Veliko težo dajejo dobrim delovnim pogojem, samostojnemu delu, neformalnemu izobraževanju, bolje želijo izkoristiti svoje sposobnosti. Na drugi strani pa med ne prav pomembne dejavnike pri iskanju nove zaposlitve uvrščajo visoko plačo, formalno izobraževanje in strnjen delovni čas.

Anketiranci dajejo prednosti krajšim neformalnim oblikam izobraževanja, na katerih udeleženci dejavno sodelujejo, pred željami po formalnem izobraževanju. V programe specializacije in magistrskega študija je vključenih le nekaj sodelujočih v raziskavi.

Diplomanti pedagogike, smer andragogika se zavedajo, da so poleg številnih zunanjih dejavnikov sami najpomembnejši člen v razvijanju svoje poklicne poti. To se izraža v izdelanih kariernih ambicijah, za uresničitev le-teh se izobražujejo in so pripravljeni zapustiti sedanjo delovno organizacijo in se zaposliti tam, kjer bodo imeli več možnosti za doseganje zelenega razvoja. Vlagajo tako v svoj poklicni kot tudi osebni razvoj.

Alenka Brglez (alenkabrglez@hotmail.com), Ljubljana

KOTIČEK JE VAŠ

Rezultati izpolnili pričakovanja

Program 10.000 – 2. del

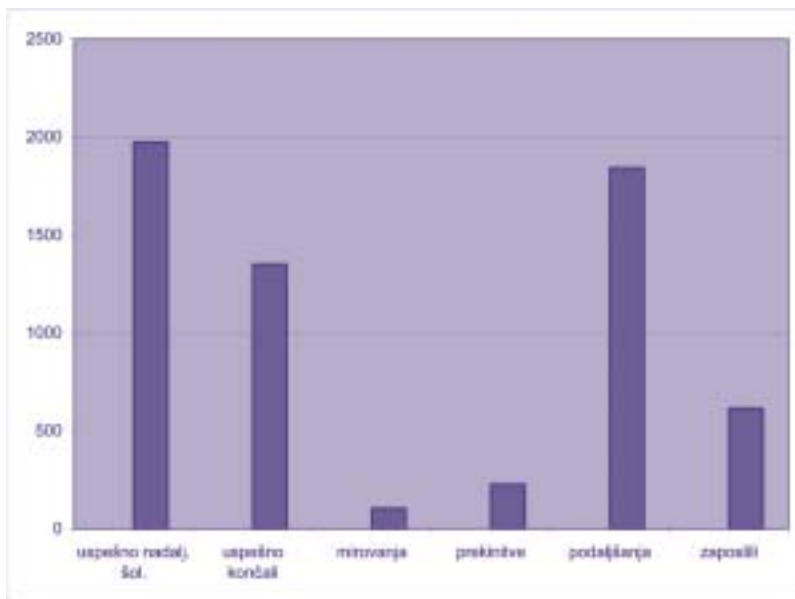
V šolskem letu 1998/1999 se je na podlagi Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti začel izvajati Program izobraževanja brezposelnih oseb, ki je sprva nosil ime Program 5.000, v preteklem letu Program 10.000, z letošnjim šolskim letom pa Program 10.000+. V septembrski številki smo pogledali naprej in orisali novosti v programu izobraževanja brezposelnih oseb, tokrat pa pogledjmo, kakšna je bila uspešnost v šolskem letu 2002/2003.

Višje število vključenih

V omenjenem šolskem letu smo načrtovali 5.000 vključitev v programe izobraževanja brezposelnih oseb, od tega 3.000 novih. Dejansko se je vključilo 5.660 oseb – 5.500 v formalne izobraževalne programe, 160 brezposelnih pa v javno veljavni izobraževalni program za odrasle *Projektno učenje za mlajše odrasle - PUM*. Na novo se je v izobraževanje vključilo 3.820 udeležencev, 1.840 udeležencev pa je nadaljevalo šolanje drugo oziroma tretje leto. Zaradi potreb brezposelnih in trga dela je bilo v programe formalnega izobraževanja vključenih 19,5 % več oseb, kot smo načrtovali.

Uspešnost udeležencev

Od vseh 5.500 vključenih brezposelnih oseb v programe formalnega izobraževanja bi moralo do konca avgusta 2003 uspešno zaključiti program 3.657 oseb. Uspešnih je bilo 3.326 oseb (90,9 %), od tega jih je 1.351 (36,9 %) pridobilo nov poklic oziroma strokovno izobrazbo, 1.975 udeležencev (54 %) pa je uspešno opravilo vse izpitne obveznosti za šolsko leto. Uspešnost udeležencev (število uspešnih glede na datum zaključka programa) se je zvišala skoraj za 19,1 % glede na preteklo leto, kar je posledica predvsem boljšega spremljanja strokovnih sodelavcev in uspešnega programa učne pomoči. Za mirovanja iz opravičljivih razlogov (porodniški dopust, vojaški rok, hude zdravstvene težave ali poškodbe ipd.) so zaprosile 104 osebe (1,8 %); 227 udeležencev (4,1 %) je bilo neuspešnih in je prekinilo izobraževanje; 1.843 udeležencem (33,5 %) je bil rok za dokončanje izobraževanja podaljšan do 31. avgusta 2003.

Učinkovitost programa

Če pri oceni uspešnosti programa za šolsko leto 2002/2003 upoštevamo tiste udeležence, ki so imeli rok dokončanja šolanja do konca avgusta 2003, ugotovimo, da je uspešno zaključilo izobraževanje 90,9 % udeležencev. Osip (dokončne prekinitve) znaša 4,1 % in je nižji kot leto dni prej, ko je bil 7,6 %, ter bistveno nižji kot v rednem izobraževanju mladine.

V šestih mesecih po zaključku izobraževanja se je zaposlilo 443 oseb (32,8 % vseh udeležencev, ki so pridobili poklic v šolskem letu 2002/2003), po desetih mesecih pa še 271 oseb, skupaj torej 714 oseb (52,8 % vseh udeležencev, ki so pridobili poklic v šolskem letu 2002/2003). Še večje število zaposlenih je mogoče pričakovati po tem, ko bodo celotno izobraževanje zaključili še preostali udeleženci.

Ana Hrvat (ana.hrvat@gov.si),
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

PRIPRAVLJAMO

Andragoški center Slovenije

Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje

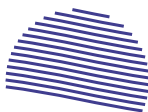
Vabimo vas na predstavitev diplomskega dela Ane Ileršič z naslovom: **Izobraževanje in zaposlovanje oseb s statusom azila**, ki bo v petek, **5. novembra 2004, ob 9. uri** v sejni sobi Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134 a.

Diplomska naloga obravnava begunsko problematiko, natančneje izobraževanje in zaposlovanje beguncev v Sloveniji - dva ključna dela uspešnega vključevanja beguncev v našo družbo. Namen diplomske naloge je bil ugotoviti, kako primeren je slovenski zakon o azilu, predvsem, kako zakon služi njegovim uporabnikom – beguncem. Zakon še zdaleč ni ustrezen, čeprav ga Vlada hvali. Pojavlja se namreč velik razkorak med tem, kar naj bi zakon zagotavljal, in tem, kar dejansko izvajajo.

Empirični del diplomske naloge je temeljil na pogovorih z begunci, ki so opisovali težave, s katerimi se vsakodnevno srečujejo. Raziskava je pokazala, da je zakon o azilu neustrezen oziroma pomanjkljiv. Zagotavlja sicer splošne pravice, ne določa pa odgovornosti za uresničevanje le-teh. Poleg tega bi begunci potrebovali integracijske programe, ki bi jim pomagali pri vključevanju v izobraževalni sistem in pridobitvi zaposlitve, vendar teh programov ni. Premalo pozornosti je posvečene tudi informiranosti delavcev, ki se zaradi narave delovnega mesta srečujejo z begunsko populacijo. Položaj beguncev je tako v teoriji videti popolnoma urejen, medtem ko se v praksi pokažejo vse njegove pomanjkljivosti. Teh je več, kot jih v diplomu obravnavam, saj vključevanje v družbo ne sloni le na izobraževanju in zaposlovanju. Kljub temu sem se odločila le za raziskovanje teh dveh področij, saj menim, da se z njuno ureditvijo začno reševati tudi drugi problemi (npr. nastanitev, socialna varnost in drugi).

Kaj jih dela drugačne od drugih študentov, od drugih brezposelnih in od drugih zaposlenih? Kakšne so njihove potrebe glede na to njihovo drugačnost? In kakšen bi moral biti zakon, da bi bil učinkovit? Poskušala sem odgovoriti na vsa ta vprašanja in najti rešitve, ki bi beguncem pomagale pri doseganju zastavljenih ciljev.

Ana Ileršič (ana.ilersic@acs.si), ACS

Vabilo na delavnici v decembru

Kako pripraviti dobro predstavitev in pri tem upoštevati različne učne tipe

Sistemske poslovno vodenje - coaching

V začetku decembra pripravljamo dve zanimivi delavnici:

- **1. decembra 2004** vas vabimo, da se udeležite enodnevne delavnice **Kako pripraviti dobro predstavitev in pri tem upoštevati različne učne tipe**. Februarja letos smo delavnico že uspešno izpeljali in jo zaradi velikega zanimanja ponovno organiziramo.
- **Od 8. do 10. decembra 2004** vas vabimo na uvodno **delavnico o sistemskega poslovnem vodenju – coachingu**, uspešni metodi za razvoj posameznika in spodbujanje vodilnih kadrov. V mesecu juniju 2004 smo delavnico uspešno izpeljali za zaključeno skupino Mojstrov in Trenerjev NLP-ja. Ker gre za vsebine, ki so v slovenskem prostoru vedno bolj aktualne in zanimive, smo se odločili, da jo še v letošnjem letu ponovimo in s tem vsem, ki vas področje sistemskega poslovnega vodenja – »coachinga« zanima, omogočimo udeležbo na izobraževanju. Vodilni delavci priznavajo, da bi težko shajali brez sistemskega vodenja, ki jim omogoča, da se lažje pogovorijo in rešujejo težavne in obremenjujoče poklicne situacije. »Coaching« je primeren tako za mladi, vodilni kader z visokimi potenciali, ki išče vedno nove izzive, kot tudi za izkušene menedžerje, ki jih že ogroža nevarnost 'pregorevanja'.

Podrobnejši predstavitvi obeh delavnic sta natisnjeni v prilogi, kjer sta priloženi tudi prijavnici. Vabimo vas, da si jih podrobneje preberete in se nam pridružite.

Za vse dodatne informacije lahko pokličete Zdenko Birman Forjanič (tel.: 01 5842 571).

Zdenka Birman Forjanič
(zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

OBVESTILO

Študijski krožki

Povabilo mentorjem

V sodelovanju z Andragoškim centrom Slovenije vabi Agencija za radioaktivne odpadke - ARAO (<http://www.gov.si/arao/>) k sodelovanju mentorje študijskih krožkov, ki se bodo v letu 2004/2005 ukvarjali s temo varnega ravnanja z nevarnimi, še posebej z radioaktivnimi odpadki. Agencija ARAO (v letu 2002 je že omogočila delovanje enemu študijskemu krožku) bo v letošnjem letu financirala predvidoma **dva študijska krožka**, ki bosta pri svojem delu poudarjala spoznavanje rešitev, ki zagotavljajo varno skladiščenje in odlaganje radioaktivnih odpadkov. Krožkom bo zagotavljala tudi strokovno podporo ter vse potrebne informacije.

Kratka obrazložitev možnih ciljev študijskega krožka

Študijska krožka naj bosta vseskozi usmerjena naravovarstveno. Svoja mnenja bodo udeleženci soočali s strokovnimi spoznanji. Seznanjali se bodo z dejstvi ter z mnenji in stališči prebivalstva pri nas in v drugih evropskih državah ter oblikovali kritičen odnos do možnosti in zahtev za ravnanje z radioaktivnimi odpadki. Izgradnja odlagališča za tovrstne odpadke je ena od prednostnih nalog Slovenije v naslednjih letih, zato želimo splošni javnosti zagotoviti možnost za sodelovanje pri oblikovanju možnih rešitev za ravnanje z radioaktivnimi odpadki.

Cilji študijskih krožkov, ki bi tekli pod okriljem agencije ARAO, so naslednji:

- udeleženci spoznavajo različne vrste in količine nevarnih odpadkov, ki nastajajo v industriji, zdravstvu in energetiki;
- seznanijo se z vplivi odlagališč različnih vrst nevarnih odpadkov na okolje ter s pravili ravnanja z nevarnimi odpadki, še posebej z radioaktivnimi odpadki;
- primerjajo radioaktivne odpadke z drugimi vrstami odpadkov;
- spoznavajo postopke, potrebne za umeščanje odlagališča v prostor in za pridobitev dovoljenj za poseg v prostor;
- spoznajo, kakšne so pravice splošne in zainteresirane javnosti do okoljskih informacij in do sodelovanja v postopkih odločanja;

- usposablja se za dejavno sodelovanje v procesih odločanja o umeščanju odlagališča radioaktivnih odpadkov v prostor.

Vabimo mentorje študijskih krožkov, da se našemu vabilu odzovejo in s pomočjo naštetih ciljev pripravijo program, s katerim bodo nekatere od ciljev lahko dosegli. Še posebej vabimo mentorje iz območij, kjer že imajo (ali pa so imeli) nevarne ali radioaktivne odpadke.

Vse dodatne informacije lahko dobite pri Metki Kralj (tel.: 01 2363 234).

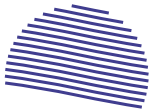
Metka Kralj (metka.kralj@gov.si),
Agencija ARAO

POSVETI/KONFERENCE

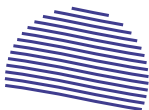
Mednarodni strokovni posvet
Svetovalna služba pred izzivi Eyropske unije
Zalec, Slovenija, 19. in 20. november 2004

Informacije o mednarodnem strokovnem posvetu lahko dobite pri mag. Vidi Lončarič na e-naslovu gost.solcesd@guest.arnes.si in na spletni strani: <http://www.geocities.com/drustvosds/>.

Posvet o e-izobraževanju 2004
Kranjska Gora, Slovenija, 25. november 2004

Informacije o posvetu je mogoče dobiti pri organizatorjih posveta (tel.: 01 2000 230), na e-naslovu: klavdija@inter-es.si in na spletni strani <http://www.inter-es.si/>.

Workplace Learning
(Učenje na delovnem mestu)
From the Learners' Perspective
(Perspektiva učečega se)
Kopenhagen, Danska, 25. do 27. november 2004

Informacije o konferenci dobite po telefonu (+45 3955 9933, fax: +45 3966 9228), e-naslovu: webmaster@lld.dk ali na spletni strani: <http://wl-conference2004.lld.dk/>.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

Rethinking learner support in distance education : change and continuity in an international context / edited by Alan Tait and Roger Mills. London ; New York : RoutledgeFalmer, cop. 2003. xiii, 218 str. : ilustr. ; 24 cm. (RoutledgeFalmer studies in distance education)

Simmonds, David: Designing and delivering training. London : Chartered Institute of Personnel and Development = CIPD, 2003. xi, 226 str. : ilustr. ; 25 cm

Sodelovalno učenje v praksi / [avtorji Irena Vodopivec ... [et al.] ; zbrala in uredila Irena Vodopivec]. 1. natis. Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2003. 99 str. : ilustr. ; 30 cm. (Modeli poučevanja in učenja)

Tett, Lyn: Community education, lifelong learning and social inclusion. Edinburgh : Dunedin Academic Press, cop. 2002. 72 str. ; 22 cm. (Policy and practice in education ; 4)

Tikkanen, Tarja: Learning and education of older workers : lifelong learning at the margin /. Jyväskylä : University of Jyväskylä, 1998. [156] str. ; 25 cm. (Jyväskylä studies in education, psychology, and social research ; 137, ISSN 0075-4625)

United Nations Literacy Decade 2003-2012 : literacy as freedom. - Bangkok : UNESCO Bangkok, 2003. - 1 mapa : ilustr.

Uršič, Metka; Piškurić, Jelka: Analiza udeležencev izobraževanja Računalniško opismenjevanje starejših odraslih. Ljubljana : CPZ-International Center za promocijo znanja, 2003. 8 str. ; 30 cm. (Delovno poročilo CPZ-International ; 32)

Uršič, Metka, Golob, Pavle, Piškurić, Jelka: Izobraževalni program Računalniško opismenjevanje starejših odraslih : osnutek. Ljubljana : CPZ-International Center za promocijo znanja, 2003. 13 str. ; 30 cm. (Delovno poročilo CPZ-International ; 15)

Uršič, Metka; Piškurić, Jelka: Metodologija izobraževanja odraslih. Ljubljana : CPZ-International Center za promocijo znanja, 2003. 7 str. ; 30 cm. (Delovno poročilo CPZ-International ; 16)

Uršič, Metka: Planiranje stikov z javnostmi v projektu ROP. Ljubljana : CPZ-International Center za promocijo znanja, 2003. 5 str. ; 30 cm. (Delovno poročilo CPZ-International ; 17)

Velikonja, Marija; Možina, Tanja; Mali, Darko: Evalvacija poskusnega vpeljevanja izobraževalnega programa višjega strokovnega izobraževanja : živilstvo - odrasli : Živilska šola Maribor - Višja strokovna šola : končno poročilo. Ljubljana : Andragoški center Slovenije : Center RS za poklicno izobraževanje, 2002. 79 f. ; 30 cm

Velikonja, Marija; Možina, Tanja; Mali, Darko: Spremljanje poskusnega vpeljevanja in evalvacija izobraževalnega programa za pridobitev višje strokovne izobrazbe : poslovni sekretar : DOBA, Zavod za izobraževanje p.o., Maribor, Višja strokovna šola : končno poročilo. Ljubljana : Andragoški center Slovenije : Center RS za poklicno izobraževanje, 2002. 77 f. ; 30 cm

Women moving CONFINTEA V : mid-term review / editor Carolyn Medel-Anonuevo. Hamburg : Unesco Institute for Education = UIE, cop. 2003. 67 str. ; 23 cm

Adult and continuing education : major themes in education / edited by Peter Jarvis with Colin Griffin. London : Routledge, 2003. 5 zv. (389; 443; 341; 457; 475 str) ; 25 cm

Adult education in selected countries in the Asian region : a reference for policies, programmes and delivery modes / edited by Madhu Singh. Hamburg : Unesco Institute for Education = UIE, 2002. vi, 121 str. ; 21 cm

Bala, Heike Catrin: "Sečanje za budućnost" : seminar o metodama obrade istorije / ur. Eva R. Schultz. Bonn : Institut für Internationale Zusammenarbeit des Deutschen Volkshochschul-Verbandes e.V. (IIZ/DVV), 2003. 122 str. : ilustr. ; 21 cm. (Medunarodne perspektive u obrazovanju odraslih = Internationale Perspektiven der Erwachsenenbildung = International perspectives in adult education ; 40)

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TVU
2004

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

18.-24.10.2004

Na vprašanja vse leto odgovarjamo v TVU-Razpravljalnici na spletni strani
<http://tvu.acs.si/razprava>

IZVAJALCI IN PROGRAMI 2004/2005 **IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI**

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji

• Na spletni strani: www.acs.si/pregled

na spletni strani **www.acs.si**
* za tiste, ki se želite izobraževati
* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

